

НАРЕДБА
за инструментите за ранно предупреждение и достъпа до информация
на предприятията при вероятност от несъстоятелност

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящата наредба урежда инструментите за ранно предупреждение и достъпа до информация на предприятията при вероятност от несъстоятелност.

Чл. 2. (1) Целта на инструментите за ранното предупреждение е да известяват предприятията за тяхното финансово състояние и при наличие на данни за финансови затруднения, които може да доведат до неплатежоспособност или несъстоятелност, да ги подпомогнат чрез предоставяне на насоки, съвети или консултации за подобряване на финансовото състояние и за предприемане на превантивни действия.

(2) Предприятия по смисъла на тази наредба са търговците и предприемачите, предвидени в Търговския закон.

Чл. 3. Инструментите за ранно предупреждение и достъпът до информация на предприятията при вероятност от несъстоятелност се предоставят при спазване на следните принципи :

1. Бързина при установяването на вероятност от несъстоятелност и при осигуряването на инструменти за ранно предупреждение;

2. Поверителност и защита на информацията, предоставена и обработвана при използването на инструменти за ранно предупреждение;

3. Достъпност – инструментите са публично достъпни и предоставени по удобен начин до всички предприятия, посредством онлайн достъп без регистрация на потребителя;

4. Доброволност и доверие при използването на инструменти за ранно предупреждение.

Глава втора
ИНСТРУМЕНТИ ЗА РАННОТО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ

Раздел I

Организация и осигуряване на инструменти за ранно предупреждение

Чл. 4. (1) Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (Агенцията) администрира система от инструменти за ранно предупреждение и достъп до информация на предприятията при вероятност от несъстоятелност.

(2) Агенцията поддържа публична онлайн електронна-информационна система за ранно предупреждение при вероятност от несъстоятелност, чрез която се предоставя информация за инструментите за ранно предупреждение при вероятност от несъстоятелност.

Чл. 5. Министърът на иновациите и растежа по предложение на изпълнителния директор на Агенцията утвърждават в срок до 31 януари годишна програма на Агенцията за осигуряването на инструменти за ранно предупреждение и достъпа до информация на предприятията при вероятност от несъстоятелност през текущата година. Годишната програма включва вида и начина на осигуряване на инструментите за ранно предупреждение, предвидените обучения, кампании и други мерки за ранно

ПРОЕКТ

предупреждение при вероятност от несъстоятелност, съобразно приетия бюджет и възможностите за финансиране.

Чл. 6. Изпълнителният директор на Агенцията утвърждава практически указания за предоставянето на инструментите за ранно предупреждение по настоящата наредба.

Чл. 7. Агенцията осъществява информационна кампания за наличието и ползата от инструментите за ранно предупреждение при вероятност от несъстоятелност.

Раздел II **Система от инструменти за ранно предупреждение**

Чл. 8. Агенцията администрира следните инструменти за ранно предупреждение:

- 1.** изграждане и поддържане на безплатна онлайн система за самооценка на предприятията при вероятност от несъстоятелност;
- 2. предоставяне на** общи насоки и съвети на предприятията относно възможностите за установяване на вероятността от несъстоятелност и за предприемане на съответни превантивни мерки;
- 3.** предоставяне на специализирани консултантски услуги в областта на бизнес управлението, счетоводството, финансите и правото от консултанти - външни експерти с придобита професионална квалификация и правоспособност в съответната област;
- 4.** организиране и провеждане на програми за обучение и подпомагане на предприемачи, насочени към ефективно използване на инструментите за ранно предупреждение и възможностите за превантивно реструктуриране на предприятието.

Чл. 9. (1) Онлайн системата за самооценка на предприятията при вероятност от несъстоятелност по чл. 8, т. 1 осигурява алгоритъм за изчисление на показатели за финансовото състояние на предприятието, както и друга подходяща информация за задължения, вземания и начин на управление на бизнеса и предоставя кратък доклад с резултатите от оценката и общи препоръки за действие.

(2) Достъпът до системата за самооценка е доброволен, безплатен и съобразен с изискванията за поверителност и защита на обработваната информация. Данните, необходими за изчисляване на финансовите показатели на предприятието, не подлежат на запис и контрол от страна на оператора на системата.

(3) Показателите за финансовото състояние и техните компоненти, които се включват в алгоритъма за изчисление в онлайн системата за ранно предупреждение при вероятност от несъстоятелност, се утвърждават със заповед на министъра на иновациите и растежа по предложение на изпълнителния директор на Агенцията. Финансовите показатели следва да са съобразени с приложимите нормативни актове, международните или националните счетоводни стандарти и добри практики.

Чл. 10. Услугите по чл. 8, т. 2 се предоставят безплатно от служители на Агенцията определени със заповед на изпълнителния директор или от външни изпълнители. Услугите се предоставят по реда и при условията на указанията по чл. 6, на място или чрез дистанционен способ за комуникация - телефон, електронна поща и други.

Чл. 11. (1) Специализираните консултантски услуги по чл. 8, т. 3 се предоставят от консултанти, които са външни експерти - инвестиционни консултанти, счетоводители, адвокати, синдици или други специалисти с придобита образователно-квалификационна степен бакалавър, магистър или доктор в областта на бизнес управлението, счетоводството, финансите и правото, притежаващи най-малко 8-годишен стаж по придобитата специалност, а в случаите, когато се изисква по закон и придобита правоспособност.

(2) Консултантите предоставят специализирани консултантски услуги след вписването им в списък, утвърден със заповед на изпълнителния директор на Агенцията. Списъкът се публикува в публичната електронна информационна система по чл. 16, ал. 1.

(3) Вписването на консултанта в списъка по ал. 2 се извършва въз основа на заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията. Заявлението съдържа данни за имената, адреса и способите за комуникация, професионалната квалификация и опит, както и изрично съгласие за предоставяне на специализирани консултантски услуги при поискване от предприятия при вероятност от несъстоятелност. Към заявлението се прилагат документите, удостоверяващи професионалната квалификация и опит съгласно ал. 1. Вписаните в списъка лица заявяват настъпилите промени на вписаните обстоятелства в 7-дневен срок.

(4) Консултантите могат да бъдат подпомагани от доброволци, които безвъзмездно предоставят подкрепа на предприятия в процеса на установяване на вероятност от несъстоятелност и превантивно реструктуриране на предприятието. Консултантите контролират дейността на доброволците и отговарят за изпълнението на възложените от тях дейности. Доброволците се вписват в списъка по ал. 2 като подпомагащи дейността на вписан консултант.

(5) Специализираните консултантски услуги се предоставят по реда и при условията на указанията по чл. 6, на място или чрез дистанционен способ за комуникация телефон, електронна поща и други.

Чл. 12. Изпълнителният директор на Агенцията предлага на министъра на иновациите и растежа мерки за осигуряване на финансиране на програмите по чл. 8, т. 4 от структурни европейски фондове, националния бюджет или други източници, в съответствие с приложимите процедури.

Глава трета **ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА** **ОТНОСНО ВЕРОЯТНОСТ ОТ НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ**

Раздел I **Информация относно вероятност от несъстоятелност**

Чл. 13. Като индикатори за необходимост от извършване на самооценка и/или използване на други инструменти за ранно предупреждение при вероятност от несъстоятелност на предприятията могат да послужат следните източници на информация:

1. удостоверения за наличие на публични задължения по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и информацията за длъжници с неуредени публични задължения над 5 хиляди лева, публикувана в Портала за електронни услуги на Националната агенция за приходите;

2. финансови отчети и доклади, одиторски доклади, както и препоръки на счетоводители и експерт-счетоводители, които обслужват предприятието;

3. покани за доброволно изпълнение на задължения, призовки и съобщения за образувани съдебни производства, както и препоръки на адвокати и юристи, които обслужват предприятието;

4. уведомления, справки и банкови извлечения с информация за просрочени задължения по договори за кредит;

5. изявления и договори, които прекратяват или променят действащи облигационни отношения – търговски договори, трудови договори, договори за управление и други, относими към дейността на предприятието;

6. настъпване на форс-мажорни обстоятелства, непреодолима сила или други събития или актове от непредвидим характер, които се отразяват или могат да се отразят върху дейността на предприятието;

7. всякакви други обстоятелства, които може да повлияят неблагоприятно върху жизнеспособността и дейността на предприятието.

Чл. 14. (1) Служителите на Агенцията, външните изпълнители, консултантите и всички други лица, които имат достъп до информацията относно финансовото състояние и дейността на предприятията във връзка с осъществяваната от тях дейност, се задължават

ПРОЕКТ

да не разпространяват тази информация, за което подписват декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията.

(2) Лицата, предоставящи специализирани консултантски услуги по чл. 8, т. 3, водят подробен дневник, в който вписват обработената от тях информация, предоставените консултантски услуги и извършените дейности. Дневникът се води по начин, който осигурява защита срещу нерегламентиран достъп на трети лица и се предоставя при поискване от контролните и разследващите органи по повод извършване на проверки в рамките на тяхната компетентност.

Чл. 15. (1) Специализираните консултантски услуги по чл. 8, т. 3 могат да бъдат предоставяни на конкретно предприятие ползвател на услугата, от консултант, който:

1. не е съпруг на ползвателя на услугата или на негов кредитор и няма родство с тях по права линия, по съребрена линия - до шеста степен, а по сватовство - до трета степен;

2. не е кредитор на ползвателя на услугата;

3. не се намира с ползвателя на услугата или с негов кредитор в отношения, които пораждат основателно съмнение за неговото безпристрастие, включително да не е бил техен представител.

(2) Изискванията по ал. 1 се удостоверяват с декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията.

(3) В случай че изискванията по ал. 1 не са налице, консултантът е длъжен да откаже изпълнението на специализираните консултантски услуги на ползвателя, като декларира основанието за това.

Раздел II

Информационна система за ранно предупреждение при вероятност от несъстоятелност

Чл.16. (1) Агенцията изгражда и поддържа публичната електронна информационна система, която съдържа информация за инструментите за ранно предупреждение при вероятност от несъстоятелност, за наличните производства и мерки във връзка с реструктурирането (стабилизацията) на предприятията и погасяване на задължения.

(2) Електронната информационна система е публично достъпна и предоставя информация по удобен начин до всички предприятия, посредством онлайн достъп без регистрация на потребителя, на български и английски език.

Допълнителна разпоредба

§ 1. Този наредба въвежда изискванията на член 3 на Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване ефективността на производства по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (ОВ, L 172/18 от 26 юни 2019 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 761, ал. 3 от Търговския закон.

§ 3. Изпълнението на Наредбата се възлага на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия.

§ 4. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбите на чл. 9, чл. 10 и чл. 11, които влизат в сила 12 месеца след на обнародването в "Държавен вестник".